digitized by ukrbiblioteka.org

„Союз"
народна часопись
виходить що тижня в четвер.

РЕДАКЦИЯ:
166 East 4th Street, New York.

ПЕРЕДПЛАТА:
На цілий рік $1.50
На пів року 75
Поодиноке число . . . . 3ц.

СОЮЗ

Часопись для руского народа в Америці.

Swoboda
184 Hudson St.

"SOJUZ" PUBLISHING ...
OFFICE:
166 East 4th Street, New York.

SUBSCRIPTION:
One year $1.50
Six months 75
Single copy . . . . . .3c.

Entered as second-class matter August 14, 1908 at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

No. 11. Ню-Йорк. Н. Й., Четвер 18 марця 1909. New York, N. Y., Thursday, March 18, 1909. Vol II.

Новинки.

— Дня 11 с. м. о год. 7.30 рано ввійшло трех людей на плебанію при римо-кат. костелі сьв. Станіслава в Неварку і трема вистрілами з револьверів положили трупом польского попа Эрасима Ансіона. Господиня почувши стріли і крик упавшого попа, побігла з кухні на місце злочину. Злочинці двома вистрілами зранили господиню вибігли задними дверми і пропали. Збігли ся сусіди на місце нещастя і обоє ранених відвезли до шпиталю. Піп був безпритомний і на дорозі умер, а господиню лікарі удержують еще при житю. Сотки народа позбігало ся на місце злочину, а поліция взяла ся до вишуканя убійників арештуючи богато підозрілих людий, нарохіян костела і иньших, які виявляли своє невдоволенє з попа.

Злочин був добре уплянований напered, бо вже від двох місяців піп казав себе стеречи детективами. Однак не встеріг ся.

Причини до злочину найправдоподібнійше суть такі: Поляки в Неварк побудували вже давнійше дорогий костел. Пересічний дохід в парохії виносить около 30 тисяч дол. річно; однак костел від початку мае одивокий довг. Між Поляками повстало бажанє розвідати куди діваютъ ся доходи церковні. Посварили ся з одним попом і той уступив ся до Елізабет, Н. Дж. Біскуп О-Коннор прислав їм другого попа в особі покійного Эрасима.

Коли громада зажадала рахунків від него, він заявив, що мае їх складати перед біскупом а не перед громадою. З того повстало в костелі дві партиї, одні проти а другі за попом. Одні думали, що їх костел побудований громадским грошем належить до громади, та що громада повинна мати право порядкувати майном костельним, а другі, твердші католики уважали, що лїпше аби костел належав до біскупа і аби біскуп всему був господар. Противники покійного попа жадали, щоби він уступив ся з їх парохії і хотіли приняти иньшого по своїй волі, но піп упер ся та мотивуючи свою рацию на приказах епископа, проти волї одної части парохіян оставав на парохії аж до години своєї трагічної смерти.

Десятки людий арештовано, тягнуть ся слїдства, протоколи, а злочинців поки що не знати. Господиня не годна жадного з них пізнати.— Найбільше підозрілими суть А. Сандзіковский, В. Мозер, Й. Ваньковский, І. Пшибильский, Р. Крузиньский і Н. Гавлер.

Тіло покійного поховано в суботу 13 с. м. з великою парадою, епископ О'Коннор охоло 70 попів і майже три тисячі народа взяло участь в похороні.

— Тайний агент поліцийний в Ню-Йорку, Петросіно, котрий найбільше дав ся в знаки „чорній руці" виїхав був два тижні тому з припорученя поліцийного комісара Бінґгама до Сицилії, щоби розслідити „чорну руку" в самім гнїзді.

Давнійше Сицилія і полуднева Італія належала під управу короля французкого, а Французи допускали ся на Сицилійцях найбільших несправедливостий і здирств, що допроваджувало нарід до ненависти і розпуки проти гнобителів. Повстане розбійницкої банди, яка в найновійших часах носить назву „чорна рука", датуе ся еще від того часу. Роз'юшений сицилійский нарід вигнав Французів з краю, а котрі боронили ся, тих вирізав. Однак горячковий Сицилієць, засмакувавши вже раз в розбишацтві і різні, не скоро покидае свій наліг, а богато з них переселились до Америки і непокоять своїми штуками і спритом американьских горожан. Мафія або „чорна рука" ненавидить Французів, Німців і Анґлійців. Она не виключае також своїх краянів Італійців, тай кождого кого уважае богатшим або щасливійшим, хоче бачити жертвою своїх замислів. Петросіно, з роду Італієць, вибрав ся на розвідини в тих справах до Сицилії і згинув зараз як тілько висів на сицилійску землю. Він полишив тут жінку і діти, а виїзджаючи з Ню-Йорку мав сказати до своїх знакомих і товаришів: „Іду в Сицилію, бо кличе мене обовязок, але будьте певні, що більше до вас не верну." І справді так cталось.

Американці в протягу тижня зібрали більш двох тисячів долярів на вдову і діти і на сю ціль збирають дальші жертви.

— Сталевий трест, в котрім міліонер Морґан посідае найбільше маєтку, хоче зменшити платню робітникам о одну пяту часть. Конкуренційна борба між малими предприємствами а великими компаніями і тростами ведеть ся вже від довшого часу і єї остатні були змушені продавати свій виріб по низшій ціні чим передше. На остатнім засїданю директорів рішено зменшити платню робітникам від 15 — 20 процент, толкуючи себе тим, що такий стан желїзного промислу може допровадити до „банкрутства" компанії. Тим способом хотять ніби ратувати свій упадок.

При желїзничих роботах в Пенсильвенії і других стейтах, занятих є яких 240.000 робітників, котрі найбільше потерпають в новій шпекуляциї желїзних тростів, які надіють ся в сей спосіб защадити що найменше 2 міл. дол. річно.

Також компанії углеві не дуже мають охоту відновити умову з майнерскими уніями на давних условинах.

І так поправляють ся часи за панованя нового президента, котрого „Свобода" підчас виборів називала оборонцем робітників, і казала руским поселенцям голосувати на републиканску партию. Тай і славні „гайдамаки" коби здорові, не бачать жадного иншого ворога робітників, а тим самим і американьских Русинів, окрім тих, що не тримають свічку на 20 улиці, і не стають під команду одного конечного ґенерала і гетьмана Ортиньского. А „вуйко" аж дусить ся зі смиху, що нимпов таких „мудрих" борців.

— Двайцять тисяч Методистів в Сінсінаті, Огайо, почали від 16 марта с. р. старати ся жити так, як Христос жив. Они бажають ділати що найлучше, щоби їх житє було подібне до Христового, а кождий Методист має спитати себе при неневних рішенях: „Що зробив би Христос?"

Таким робом хотять они усунути з свого серця злість ненависть, удавану любов а старати ся послїдувати христіяньским законам.

Пр. купець мае старати ся винайти методу до улучшеня свого інтересу; послугач мае винайти собі відповідне місце для свого заняття і розвою, де би він міг свої здібности найлучше ужити; робітник мае досліджувати свое серце чи справді віддае ся праці з занятем і вірностию, а працьодавець мае застановляти ся над тим, щоби міг поліпшити положене робітника.

— Перед кількома днями стала ся на царскім дворі в Петербурзї незвичайна подія. При оногдїшній двірскій забаві пропав цариці дорогоцїнний брилянт, котрий она любила носити при всяких сьвяточних і забавових обходах. З початку держали се в тайнї і думали, що брилянт віднайде ся, однак найстараннїйші пошукування не допровадили до нічого. — Цариця отже мусить погодити ся з утратою дорогого каменя. З сеї нагоди вийшло щось недоброго для царскої родини в сім році. Дорогоцінний камінь мав велику вартість і походив здуже давних часів. Оповістка ходить, що его найдено в одним монастири перед кількома сотками літ на образі одного сьвятого і з того приводу приписувано му чудотворну силу. Утрата такої річи смутить богатих і бідніщих як також віруючих на царском дворі.

— В Петербурзі помер великий князь Владимір. З ним зійшов зі сьвіта чоловік, який усіми силами противив ся наданю конституції російскому народови. Він то спричинив кроваву різню на вулицях Петербурга в часі походу попа Гапона в неділю 22січня 1905 р. Уживав усяких способів, щоби нищити кождий вільний рух. Імя его записане кровавими буквами в історії революції. Його вихованком був теж звірский Трепов.

— Великий російский письменник, Максим Горкий якого твори перекладають ся на всі цивілізовані мови, діждав ся того, що не мае де склонити голови. До своєї „вітчини" Росі., не мае що показуватись, бо ждуть його отворені ворота тюрми. Тепер живе він в Італії, та російска поліция зажадала видання Горкого, проти якого веде ся доходженя. Італійске правительство, хотячи прислужитись урядовій Росії веліло Горкому опусти тити Італію Майже всї держави є „заприязнені" з Росією, невиключаючи і републиканьских держав і від усіх тих держав можна сподїватись „прислуги" для царского правительства.

— Цїсар Франц Йосиф І. розпочав і здаєсь скінчить свое пановане війною. Невиразна ситуация чепурливість Сербії припровадить Австрию до війни. Оноді цїсар приняв на своїй авдиенції бар. Еренталя, австроугорского міністра заграничних справ і довгий час обговорював з ним сербскі справи і невдоволяючу відповідь єї. еще раз постановлено спробувати щастя і в смирний спосіб залагодити непорозуміне між тими двома державами і если Сербія не вигоключеть ся з свого поступованя і жадань — війна неминуча.

В Боснії і Герцеґовині стоїть тепер на воєнній стопі 40.000 війска готового в кождий час заняти столицю Сербії, Бїлград. Публична опінія в Австрії розбурхана і кождий відчуває сей тягар який споводуе війна, особливо в такій бідній фінансово Австрії. Близькість війни потверджує еще сей факт, що зборонено часописям поміщати всїлякі вісти і вияснення в річах приготовання воєнних.

Ся війна може допровадити до цїлком иншого улаштованя відносин країв і народів в середній і полудевій Европі і не може позістати без впливу також на наш нарід в Галичині і Росиї.

ЗЕМЛЯ під нашу руску кольонію в Тексас.

Хтоб хотів набути тану а добру землю в рускій кольонії в Dundee, в повіті Archer за готівку або на сплату до 4 лїт і довше.

Хтоб хотів по кількох лїтах праці на сій земли збогатитись як другі, зволить писати по близші інформациї до: *A. Wala* — Box 163 Fort Worth, Tex.

ДОПИСЬ.

Торонто, Онт.

Вже від довшого часу як деякі болгарскі сьвященики а також письменники поміщають по своїх часописях і місячних виданях поклики до інтеліґентних людий і цїлого болгарского народа, що прийшов вже час зреформувати церковні справи в Болгарії і поставити христіяньске житє на иних основах як було до тепер. Они пером і словом настають на се, щоби скликати загальний собор представителів болгарскої церкви і на тім соборі малиб порішити важні справи, котрі відносять ся до церкви і держави.

„Наша церква хворіє" — кажуть Болгари і длятого всї ті, котрі дбають про Боже діло, повинні упорядкувати справи церковні і спасти церкву через загальне управлене. Потрібно, щоб церква була жива і всї єї члени дихали правдивим христіяньским житем а не так як було до тепер. Ось програма, яку комісия приготовила представити будучому соборови:

1. Зміна і доповнене церковного права згідно з Сьв. Письмом, духом часу і місцевими услівями.
2. Повна ревізия управи в теперішній церкві.
3. Означенє відносин церкви к'державі і на відворот.
4. Ревізия Служби Божої з формальної сторони.
5. Піст.
6. Розвід і духовні суди.
7. Жінка і церква.
8. Присяга.
9. Смертне наказанє.
10. Участь духовеньства в загальнім житю.
11. Одїж сьвященників.
12. Благотвореність церкви.
13. Символ і значінє теперішного монашества (василиянства).

Ся програма будучого болгарского собору вироблена питомими Болгарами і деякими їх сьвященниками вказуе, що болгарский нарід пробудив ся зі сну і хоче розбудити також свою церкву і єї пастирів до нового житя, котрі неначе загібнотезовані роблять свої обряди без серця, віри і чувства.

І коли пробудить ся руский нарід, щоби міг скинути з себе сей тягар, наложений на него віками і нерозумною обрядовостию? Доки Русин буде спав? Доки буде вірити брехням? Чи не пора і нам проснути ся і зібрати ся на загальний собор в Америці і переглянути всї церковні справи і правила, именно: Чи годять ся они з Сьв. Письмом і теперішними обставинами і часом?

Отже прошу Впв. читателів „Союза" почати сей патриотичний рух на те, щоби скликати хоч один загальний собор і освободити руский нарід від тих шкідливих паростів, які від часу до часу спричиняли нам папи, біскупи і єзуїти.

Нам Русинам треба знати що всі ті обряди не установлені апостолами а суть простою видумкою людий, котрі умертвили наш руский нарід духово. Через ті ріжні обрядовости, котрі не годять ся ні з Сьв. Письмом ні з здоровим розумом, богато з людий стало ся безвіриками і свою людску подобу змінили до непізнаня і длятого тілько зла в нашім народі, що обняло його і закувало неначе в желізні кайданы, котрих люди не годні скинути з себе.

Маю надію, що руский нарід послідуе розумним людям і постарае ся скликати віче для обговореня лїл церкви як се роблять Болгари, котрі не засипляють церковних і народних справ, але з правдивим посьвяченем працюють над відродженєм свого народа і його духового і матеріяльного добра.

Бажаю Впв. читателям „Союза" доброго розвою на свобідній земли Спол. Держав і Канади.

Читатель „Союза"
І. А. Колесников.

„Союз" самостійна народна часопись, видає **інкорпорована Спілка на удїлах зза порукою 5.000 дол.** Спілка ручить і запевняе, що часопись наша буде виходити точно кождого тиждня в четвер, буде сміло і безсторонно боронити інтереса американьских Русинів, і що всякі справи, котрі входять в обем редакциї і читателів, буде залагоджувати сумлінно і точно.

Близші ірформациї интересованим подае редакция „Союза", під ч. 166 E. 4th Street.

Удїлова Спілка „Союз" не ограничує спів-робітників і кождого щирого і охочого Русина прийме радо в свій круг. Удїли на часопись і друкарню 10 долярові. Передплатникам „Союза" удїли в случаю потреби даемо на сплату — лише оден доляр місячно.

Церковні книги і пожиточні книжки для кождого:

Зборник благопотребних церковних Чинів і Служб	$ 4.00
Требник, два дїли	8.50
Требник кишеневий формат	3.00
Служебник в гарній оправі	3.50
Читаня о муках і смерти Ісуса Христа, в гарній оправі	0.35
Збірник церк. пісний з нотами	0.45
Сім слів Ісуса Христа на хресті	0.40
Акафістник, 412 сторін	0.75

Гроші треба посилати на перед. — Каталоґ висилає ся даром. — Адресуе ся так:

Ruska Knyharnia
435 Selkirk Ave. WINNIPEG Man. Canada.

digitized by ukrbiblioteka.org

"SOJUZ" (Union)
RUTHENIAN WEEKLY PAPER
Published Every Thursday
by the
"SOJUZ" PUBLISHING COMPANY,
166 East 4th Street, New York.

Subscription per year . . . $1.50
,, ,, six months . .75
Advertising Rates Furnished on Application.

«СОЮЗ»
часопись для руского народа в Америці
виходить кождого тижня в четвер

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:
в Спол. Державах $1.50
до Канади 2.00
до Европи 2.00

Безіменних дописей не принимаемо.

Редакция принимає всякі адвертайзменти, по умірковаmiй ціні; о близші інформациї пишіть до Редакциї.

ГРОШІ можна посилати в реґістрованім листі, або через експрес, або на Money Order. Моней ордер, т. е. карточку, котру дає почтар, або експрес. аґент, треба в листі нам післати, бо без тої карточки не дістанемо грошей.

Гроші треба посилати на висше поданий адрес.

Відвічальний редактор: **Осип Косовий**

Яка неомильність й сьвятість такі-ж і їх плоди.

Студия оперта на жерелах правди.
Подає В. Кузів.

(Дальше.)

Сьвяті, ангели і Діва Мария.

Божі шани віддані сьвятим, доступили верха свого в поклоненю Марії, матери Христової. Зі сьвятих поробила церков католицка півбогів. Марию поставила на на рівні з Богом, а в більшій части навіть висше Бога. Низші кляси люду, особливо женщини, бачать в Марії зьвізду житя свого. Спаситель у тих убогих, бідних душ, кому засилають свої молитви та проханя, а певно відповідять, що до Матери Божої, бо она, яко женщина і матір може найлучше в любови і милосердю поняти їх туги, она їх не відкине, чого обавляють ся у Спасителя. А прецінь є то той Спаситель, що його велику любов пізнали і апостоли і віруючі всякого часу опісля ту любов оказав тим, що взяв на себе людске тіло що задля нас з'убожів, щоб ми убожеством Його збогатились (II. Кор. 8. 9).

Знаю, що церков римска доґматично не твердить, що Марії належить ся більша пошана від Ісуса Христа, але на порядку деннім попирає сей блуд тим, що людий, котрі будьто своїми писанями або якими иншими способами о поклоненю Марії заслужились у папи, вивисшає їх тойже над сьвятих і блаженних. Наведемо деякі приміри:

Сьв. Бонавентур, отець церкви, званий ,,Серафиньский доктор'' уродив ся в Тосканії, зістав кардиналом папский делеґат на соборі в Ліоні, жив від р. 1221 до р. 1274, написав ,,Псалтир Діви Марії'' в нім всі хвалосьпіви і дякоучиненя заносить до Марії в формі псалмів Давидових. Подивім як ю убожає: Блаженний чоловік, що любить імя Твоє Маріє, твоя любов додасть ... його серцю. За твої за... Бог, мій Бог звернув до мене грішного твар свою. О Мадонно, день і ніч я взивав до Тебе і Ти змилувалась над слугою своїм. В Тобі мадонно складаю всяке довіре і не буду одурений, бо любов Твоя спомагати мя буде. О! наклони твар Сина Твого до нас, повелій, щоб змилував ся над моєю виною. Блаженьство вічне в руках Твоїх. О! Мадонно! хто в Тебе вірує, участником його станесь і т. д.

Сьв. Альфонс з Ліґури в своїм творі ,,Окраса Діви Марії'' пише так: Чиж не відверне Бог блискавиць гніву, що нескінчено Марию любить, що налагодивсь метати на бідних грішників, лише тому, щоб її подобатись? Чи може замовк Христос на Єї прозьби? Дійсно що ні, бо воля Єї се закон для самого Бога, що скаже Йому, щоб був милосерний для тих за кого она просить. О вічне милосердіє, кого хочеш, Ти спасеш.

Сьв. Анселм запевнює що молитви відмовлені в імени Марії о много певнійше будуть вислухані чим в імени Христа. Говорить, що якийсь монах мав сон, здавалось йому, що бачив дві драбини сягаючі до неба. На одній стояв Христос, на другій Мария. Ті що лізли до неба по першій драбині, підлізши о кілька щеблів вертались назад, але ті що лізли по другій, дістались до неба, де їм Мария витягала руки на поміч. Церков римска замість знищити лож в зароді, розповсюднила сей твір між вірними, а автора зачислила в почет сьвятих.

В кінци молитвенна книжка кождого католицкого попа в многих місцях говорить о Марії подібно.

Культ Марії укоронував сам папа Пій IX. що булию з 8 грудня 1854 оголосив єї непорочне зачате.

Євангеліє Христове учить що всі люди через гріх Адама родились і родять ся в гріхах, через що заслугують на вічну кару, за викуплене тих умер Ісус Христос. Мария хоч була матерю Його, не становить виїмка позаяк сама називає Ісуса своїм Спасителем. ,,І зрадував ся дух мій в Бозї Спасї моїм. Лука 1:47.'' Тим що зове Його своїм Спасителем сьвідчить, що відчуває потребу бути спасеною як всї прочі грішники і грішниці. Єсли би була без гріха, нікоzли подібна потреба не обявлялась в єї душі. Сьв. апостол Павло каже: ,,Тим же то, як через одного чоловіка гріх на сьвіт прийшов, а через гріх смерть, так і смерть у всіх людий увійшла (через того) в кому всї згрішили. Рим. 5, 12.''

,,Плата бо за тріх смерть. Рим. 6, 23.''

Слова апостола відносять ся без виїмка до всіх людий, всї грішники і не мають слави Божої. Яким правом сьмів Пій IX. оголгсити Марию яко женщину без гріха, поступаючи проти волї Сь. Письма і проти волї єї самої, бо сама узнавала потребу бути спасеною через Сина чоловіка, що за ню також пролляв свою кров?

Христос є без гріха, повинував ся лютій смерти не задля себе, але ради нашого викупленя. Там на горі Голгофті змазаний спис гріхів всїх людий, котрі з довірєм споглядають на кров Христову. Христос при кождій нагоді давав до пізнаня своє відношенє до матери Марії знаючи, що будучі віки учинять єї богинею.

Коли яко дванайять літне хлопя з родичами відвідав Єрусалим і там відлучив ся від них а доперва по трох днях найдений ними, відповів спокійно на їх запит: ,,Чогож шукаєте мене? Хибаж не знали що в тому що єсть Отца мого, треба бути менї?'' Лука 1:49. Коли доспів дванайцятого року житя ставсь у Жидів правним членом церкви, тому в тих словах дає матери до пізнаня, що не підлягає більше волї єї, але воли Отца свого, котра єсть нескінчено висша від волї самої матери. Подібно відповів Христос на весілю в Канї Галилейскій коли Мария упімнула Його що,,вина не мають.''Рече їй Ісус: Що менї й тобі жено? Ще не прийшла година моя. Іван 2:4. Слова ,,що менї й тобі'' в єврейскім язиці значуть, що маєш спільного зі мною, що хочеш від мене.'' Яку ріжницю положив Господь між Богом а чоловіком, Сотворителем а сотворінєм, між утїлесненим Божим Спасителем а тою, що сама о собі сказати мусить: ,,Се рабиня Господня, нехай станеть ся по слову твоєму. Лука 1:38.'' Нераз виражувавсь Христос ,,моя година'' а то тому, що очікував порученя Бога Отца. Через то хтів сказати, що анї Мария не має право мішатись до того, що належить до Бога Отца. В Євангелію сьв. Магол. 12, вер. 46—50 читаємо: ,,Ще промовляв до людий, аж ось мати й брати Його стояли на дворі, бажаючи говорити з Ним. Каже один до Него: Он мати Твоя й брати Твої стоять на дворі бажаючи говорити з Тобою. Він же озвавшись рече до говорячого Йому: Хто се мати моя? І хто брати мої? І простягши руку свою на учеників своїх рече: Ось мати моя й брати мої! Бо хто чинити ме волю Отца мого, що на небі тої брат менї й сестра й мати.

На иншім місци коли Христос промовляв до зібраного народа піднявши одна жінка з між народу голос каже Йому: Блаженна утроба, що носила Тебе й соски що ссав еси. Він-же рече: Блаженні і ті, що слухають слово Боже, тай хоронять його. (Лука 11. 27:28)

В висше наведених вершах слїдно, що Христос дає явно до пізнаня ученикам, що наслїде синівстта по матери тїлесній піддає завсїгди наслїдю духовної любви, пошани і послуху до Отця небесного і що правдиво Божа родина є та, що повнить волю Отця нашого в небесах.

Застановись добре читателю, чи поступає римска церков згідно з волею Божою, коли осуди Бонавентури, Ансельма, Альфонса ставить висше сьв. Письма, а Марию висше Бога і Ісуса Христа. Твердить, що она є посередницею у Бога і має так неомильну власть, що після єї волї може все дїятись.

Часто закидають католики євангелистам, що за мало почитають Марию. Закид цїлком несправедливий, позаяк євангельска церков рядить ся в всїм після неомильної волї Слова Божого. Тому також з великою пошаною відносить ся до матери Божої подивляє єї велику покору, яка виплиae з відповіди даної архангелови Гавриїлови. ,,Се рабиня Господня нехай стане ся менї по слову твойому.'' І рече Мария: Величай душе моя Господа і зрадував ся дух мій у Бозї Спасї моїм, що споглянув на смирене слуги своєї, бо від нинї блаженною звати муть мене всї народи, бо зробив менї велике Сильний і сьвяте імя його і милість Його від роду до роду боячих ся Його. Лука 1:46:49.

(Дальше буде.)

Початок християньства між Славянами в IX. столїтю а тепер.

(Конець.)

Для прикладу подібних подій, подаю поважаним читачам ,,Союза'' слїдуючий факт: у одній місцевости в Пенсильванії угорскі Русини побудовали собі церков, а що самим трудно було їм удержати сьвященика, то хотіли згодити у сусїдстві одного попа-,,воїна'' від Ортиньского, але ,,правдивий'' душпастир зажадав за свою працю через два рази в місяци 65 дол. Громада Русинів була не велика, отже не могло прийти до згоди з єзуїтою, а зате згодили собі православного батюшку цaрославного за 40 дол.

,,Правдивий душпастир'' а радше грішо-хап від Ортиньского, єще раз пробував щастя, приїхавши до висше згаданої громади Русинів, намавляв їх, щоби прибули на відправу до косцьола, але угорскі Русини принесли собі кілька ,,кечків'' пива до галї, та молитись вже цїлком по кацапски.

А тепер приглянь мо ся о скілько вартости мають Ортиньского страхи супротив відпавших Русинів від унії (з латиньскою церквою).

Наколи Ортиньскій страшить американьских Русинів старокраєвим попівским терором (переслїдованем) — то треба знати, що таким способом він боронить спорохнявілі основи єзуїтизму, пiддержуваного тепер лише єзуїтами як: Ортиньский, Шептицкий, Хомишин і їм подібні уломні безженні калїки, дальше сьвітькими маґнатами задля особистих зисків, тай темними масами народу, що еще вірять у попівске ,,посередництво''між Богом а людьми.

Сьвідомі - ж Русини знають, що і в Австриї є забезпечена свобода совісти, хоч поки що більше на папери як в практицї, але в случаю потреби помочи для народу, у австрийскім парляментї є досить вільнодумних послів, котрі свободу совісти забезпечать австрийским горожанам і в практицї. А й в Австриї є тепер досить протестантів, як пр. між Мадярами, Нїмцями, Чехами, Словаками а навіть Італїйцями, і ті народи як раз у борбі о своє національне жите суть сьміливійші, чим греко-католїцкі, льояльні і смирні Русини.

А коли би між Русинами у Галичинї почав ся рух за незалежним житєм церковним, і повстала вільна церковна орґанїзация, то і осьвідомлене широких мас народу пішло би скоршою ходою. Бо єсли би у кождій громадї перебував незалежний сьвященик, платний членами незалежної церкви, а тим самим независимий від польских дїдичів і старостів, він міг би подбати о просьвітне двигнене людий по селах. А поки що по більшій части по галицко-руских селах перебувають чорнорпзі товсті трутні, що за свою забобонну, гнилу науку приказують селянам цїлювати єзуїтску руку. Галицкі рускі попи у очах навіть темного народа стоять низше ворожбитів, бо галицкий темний селянин в случаях клопотів господарских сейчас іде просити о пораду у ворожбита а не у свого попа.

Деж той ,,благородний вплив'' на руский нарід із сторони греко - католицкого галицкого попівства, що так чванить ся ,,досконалостію'' папских доґматів, та ласками сьв. Духа сходячого на нарід через товстих ,,уломних'' князів церкви?...

От греко - католицко-папскі ворожбити, дурисьвіти!

Ми независимі американьскі Русини єсьмо певні, що кождий сьвідомий Русин в Америцї стане в ряди нашої самостійної орґанїзациї церковної, а за греко-католїцко єзуїтскими паламарами, піддячими, мамками, котрих навертає Ортиньский, попівскими єзуїтсдими ґаздинями і иньшім сьмітем, нам не доконче журитись... Хай трупи погребують своїх трупів, а ми самостійні Русини, взнесїм високо стяг просьвіти і свободи, а по дорозї самостійного житя, вигревалою і безупинною працею здобудемо кращу долю і славу для руского народа.

На дармо нам жалїти і за рускими кацапиками, що добровільно дають ся брати в шпони зголоднїлого і жадного людскої крови російского орла. Ми певні, що і між российским народом (Великоросами) знайде ся з часом великий гурт горожан, що виметуть із своєї хати кнутославних батюшків попів, і на руїнах попівского ворожбицтва, почне сїяти сьвітло - правда Христової науки і волї, опадуть з народів кайдани темноти, і настане мирне, красне жите для всїх людий на землї, як предсказав наш великий ґенїй — Тарас Шевченко.

М. П. Б.

ОГОЛОШЕНЄ

Хто хоче мати гарні ,,ДУХОВНІ ПІСНИ'' в шкіряній оправі і книжочку ,,СЕРЦЕ ЧОЛОВІКА'' з 10 красними образками, нехай пише на адрес: **Rev. J. A. Kolesnikoff, 426 King Street, E. Toronto, Ont. Canada.** Цїна Пісень $1.00, а ,,Серце Чоловіка'' 15 центів.

Початок думок Сократових.

Дальше.

Сократ питає ся:

— А що треба знати, щоб воли були добрі і щоб виноград родив?

Люде кажуть:

— Треба знати, чим воли годувати, та як виноград садити і підливати.

Сократ каже:

— Добре. А щоб се все добре робити. треба знати, чого треба волам, та чого треба винoградови. Чи не так само і про людей? Ми знати будем себе, як будемо знати чого нам треба. А чи знаємо-ж ми чого нам треба?

Один чоловік каже:

— А хиба-ж не знаємо? Се ми всї знаємо.

А другий собі:

— Нема — каже — такої людини, щоб не знала, чого їй треба.

Сократ питає ся:

— Ну, а чого тобі треба?

Той каже:

— Менї всего треба, а найпотребнійше менї богацтво.

Другий каже:

— Менї треба пановання над людьми. Була-б в мене сила над людьми, було-б і богацтво.

Третий каже:

— А менї нї богацтва, нї сили над людьми не треба. Я любю науку.

А ще один каже:

— А я хотів би мати славу та поважанє на цїлім сьвітї.

Сократ каже:

— Що-ж се оно таке? Як спитав ся, чого треба волам та виноградови, то всї в одно сказали. А як спитав ся чого людинї треба,— так всї не в одно кажете. Виходить, що ми самі себе не знаємо, бо знати самих себе, се значить знати, чого нам треба. Та так. щоб уже всїм того треба було. Ти кажеш, що богацтва треба. Добре, нехай буде так. І нам богацтва треба. Як же би ми єго дїлили. Мабуть так, щоб у всїх було однаково?

А той чоловік, що бажав богацтва, каже:

— Нї, рівно дїлити не можна. Яке-ж то богацтво, як у всїх буде однаково?

Сократ каже:

— Ну, значить, на богацтві не погодимо ся. А ось чи не погодимо ся на силї. Ти хочеш мати і я хочу мати силу над людьми. Як же-ж ми будемо один над другим панувати?

Той чоловік, що бажав сили, засьміяв ся та каже:

— Нїяк не можна нам погодитись.

Тодї Сократ каже до третого:

— Ти кажеш, що науку любиш. А менї треба грати на сопілку, бо я се любю. Та ще любю слухати, як люди грають і часто кличу до себе таких, що вміють грати. А як доведе ся менї з тобою сусїдами бути? Чи не буду я тобі перешкаджати в науцї. Ну, та нехай би ми розійшли ся — але хто буде нас годувати? Тобі не хочесь їсти варити, бо ти окрім науки нич знати не хочеш і менї не хоче ся, бо як менї з сопілкою їсти варити? Ти може скажеш, що нам варити будуть раби. А як рабам схоче ся на сопілку грати або зорі числити, або якої науки пильнувати то як ми будем жити? Бач і того що тобі хоче ся, не всїм людям треба. Виходить, що ми не дізнались яка єсть людина, бо не знаємо, чого всїм людям треба.

(Дальше буде.)

digitized by ukrbiblioteka.org

ЖУЛЬ ВЕРН.

В округ сьвіта в 80ти днях.

(Дальше.)

Но Паспарту за три години проспав ся, бо і в снї його переслїдувала одна і та сама думка. Він став бороти ся з опянїєм... Пізнане несповненого довгу додавало йому сили. Він зліз з постелї і хитаючись, держав ся за стїни, падав і знова підносив ся, аж вийшов з курильнї викрикуючи: „Карнатик! Карнатик!“

Пароход уже димив ся, готовлячись пустити ся в дорогу. Паспартові треба було зробити кілька кроків. Він пустив ся на сходи, перейшов через них і упав в ту мінуту, коли „Карнатик“ звільнено з котвиції.

Кілька моряків, котрі вже були привикли до сцен подібного роду, підняли бідного сьмільчака і віднесли його до другої кляси. Доперва на другий день в віддалєню сто пятьдесять миль від хіньского берега Паспарту проснув ся і вийшов на поклад відсьвіжити ся.

Він вдихав повною грудию сьвіжий морский воздух і се його відсьвіжило. Він, хотяй з трудностию, но почав збирати свої мисли і наконець нагадав собі вчерашний день, Фікса, курильню і все инше.

„Очевидно — подумав він — я мусїв бути дуже пяний. Що тепер скаже містер Фаґ? У всякім случаю що головнїйше се зроблено, на пароход я не спізнив ся.“

По тім він почав думати за Фікса.

„Ну, що до сего панка, то від него можна освободити ся. Заледво чи він осьмілить ся іти за мною на „Карнатик“ після таких предложень в курильнї. Скажить прошу! Поліційний шпіон, що слїдить за містром Фаґом як за злодієм... Так, если мій пан злодій, то я можу бути убійником.

Чи можна було Паспартові у всім тім жертвувати свого пана? Чи не лучше об'яснити йому ролю Фікса у цїлій тій історії? Чи не лучше би було розказати містру Фаґу по приїздї в Льондон, що за ним в округ цїлого сьвіта слїдив поліційний аґент і посьміяти ся разом? Конечно так! У всякім случаю над сим еще час застановити ся. Перше всего треба явити ся перед містром Фаґом і перепросити його за непрепичне поведенє. Паспарту встав. Море було неспокійне, пароходом сильно трясло. Паспарту не конечно добре держав ся на ногах. Яко-тако він дібрав ся до поруча. На покладї не було нікого подібного до містра Фаґа або містріс Ауди.

„Цїлком натурально — сказав Паспарту — містріс Ауда еще не встала, а містер Фаґ найшов собі певно партнера і грає віста.“

Паспарту пішов в каюту. Треба було розвідати ся, котру каюту він занимав. Паспарту звернув ся з сим питанєм до „канторника“ но сей йому відповів, що такого пасажира не знає.

— Вибачте — говорив дальше Паспарту — тут іде дїло о високім, холоднокровнім джентельменї. З ним іде молода пані.

— Молодих пань в числї пасажирів нема — відповів канторник. — Єсли бажаєте можете переглянути спис пасажирів.

Паспарту переглянув спис. Імена містра Фаґа там не було.

В мінуті Паспарту був як би поражений. По тім нагла гадка прошибла його мозок.

— Я на „Карнатику?“ — бистро запитав він.

— Так!

— В дорозї до Йокогами?

— Справдї.

Значить він не змилив ся на пароход як се подумав в першій хвилї. Но если і він був на „Карнатику,“ то його пана там не було.

Паспарту упав в крісло. Для него се було ударом грома. І в скорі найшла йому нова гадка. Він пригадав собі, що час відїзду корабля був змінений, що він повинен був завідомити о тім свого пана, а сего він не зробив. Значить, містер Фаґ і містріс Ауда спізнили ся з його вини. Правда, він був винуватий, але ще більше був винуватий той негодяй, котрий хотячи відділити його від містра Фаґа, щоби задержати його в Гонґ-Конґ, умисно підпоїв Паспартого в курильнї. А тепер певно містер Фаґ в розпуцї, його заклад програний. Може бути, що його схватили. На сю мисль Паспарту рвав собі волосе. Тільки, щоб попав ся йому тепер той Фікс. Він би знав як з ним порахуватись.

Наконець після перших поривів журби Паспарту успокоїв ся троха і ввійшов в положенє справ. В нїм не було нїчого завистного. Француз їхав в Японію. Він приїде туда, але як назад верне ся?

Кишеня його цїлком порожна, в нїй не було анї одного шелїнґа, анї одного пені. Однак проїзд його і страва були заплачені наперед, значить у него було забезпечених пять шість днів. Но як він їв і пив підчас того переїзду. Се не дасть ся описати. Він їв за себе, за містра Фаґа і за містріс Ауду, неначе би Японія, куда він їхав, була пустинею, де не можна нїчого найти до їди.

Ранком 13го „Карнатик“ входив в порт Йокогами. Сей пункт один із важнїйших стацій Тихого океану. Ту задержують ся всї почтові і пасажирскі пароходи, що лучать Америку з Хінами, Японією і Маляйскими островами. Йокогама лежить в самім заливі Ідо, недалеко від того великого міста, другої столиці японьскої імперії. Передніше Ідо було резиденцією Тай-Хуна, коли еще істнував той горожаньский імператор і ворогував з другим містом Міако, резиденцією Мікадо, духовного імператора потомка богів.

„Карнатик“ задержав ся у пристани межи тамошними складами, серед многими кораблями всїх націй.

Паспарту без якого небудь зворушеня вступив на землю „сина сонця.“ Йому не оставало нїчого більше як іти куда очи несуть по улицях міста.

З початку Паспарту знайшов ся в цїлком европейскім містї. Низькі фасади домів украшені верандами, тягнули ся правильним рядом вздовж улиць. Як в Гонґ-Конґ і в Калькуті, так і ту товпились представителї всїх націй: Анґлїки, Американцї, Хінцї, Голяндцї, купцї готові все продати і все купити. Паспарту чув ся чужим меже тим народом і здавалось йому, неначе попав ся між Готентотів. Паспарту мав еще одно средство. Він міг піти до анґлїйского або француского консуляту, но йому не хотїлось розказувати своєї історії так тїсно звязаної з історією його пана. Передше всего він хотїв спробувати всї инші средства, котрі могли бути йому помічні.

Він перейшов европейску часть міста і не спіткавши жадного щасливого случаю, рішив ся піти, если можливо до самого Іда.

Ся часть Йокогами називає ся Бентен, в честь богинї моря, котру почитають на сусїдних островах. Тав видїлись алеї акацій і кедрів, сьвячені ворота, чудової архитектури, мости, заледво видні межи бамбусами і тростником, сьвятинї, захоронені темною і густою сїтію столїтних кедрів, часовий годинник, де громадились прихильники і жерцї Конфуція, довгі улицї, по котрих возилось много дїтвори, неначе відділені від місцевого гамору. Маленькі грубковаті мущини забавляли ся весело межи коротконогими собаками і безхвостими, жовтими, лїнивими і ласкавими курками.

На улицях безустанний рух. Жерцї проходили з процесиями вдаряючи монотонно в свої тамбурини, товпились тамошнї і поліційні офіцири одягнені в лякеровані шапки з двома шаблями при боцї. Жовніри одягнені в голубі костюми з білими полами проходжувались з другими военними личностями то сюда то туда по улицях.

В Японії стан жовнїрский о скілько поважають більше, о скілько його в Хінах понижають. На улицх стрічалась і виталась рідня і чужинцї, на конець звичайні горожани по більшій части малорослі з чорним як вуголь волосем і тонкими ногами. Цьвіт лиця їх зміняв ся безустанно від темно-мідяних до матових відтїнків, но-нїколи не попадав в жовту краску як у Хінцїв, від котрих Японцї строго відріжняють ся. Межи повозами, паланкинами і фіякрами з лякерованими стїнками і оббитими мягким канґом сидженям проходжувалось не много женщин. Они ступали легко своїми маленькими н.жками, убуті в шкіряні чоботи, соломяні сандали або деревляні туфлї. Они не відзначались красотою. Вузкі косі очи, пласка грудь, начорнені згідно з місцевою модою зуби, не притягали нїкого. Но за то носили они з правдивою сьвятостию свою национальну одежу „киримон,“ подібну на мужеский плащ і перепоясувались на вхрест широким шовковим шафром, завязуваним в заді чудною бинд̀ою.

Паспарту ходив кілька годин серед тої ріжнородної товпи і споглядав на богаті склепи і майдани, де продавались чудні образи японьских ювилейних видань, оглядав ресторації, украшені ріжноманїтними лентами і відзнаками, куда вхід йому був заборонений і цїкавим оком спозирав на гербатні гостинниці, де пють горячий напиток з „саґом“ лікером, що вироблають із рижу, стрічав вакож курильнї, де курять хороший хіньский тютюн і заживають індийске опіюм.

На конець Паспарту очуняв ся на полі засїяним рижом. Там цвили розкішні камелїї, котрі росли тут уже не на кущах а на цїлих деревах. За бамбусовими городами росли вишневі дерева, сливи і яблоні, котрих розводять тут не тільки задля плодів як більше задля цьвіту. Ріжнородно повикривлювані „страхопуди“ і вертячі ся тріщотки відганяли від сих дерев воробцїв, ворони і другі птицї. Майже на кождім кедровім дереві розсїдав ся великий орел, а на кождій плакучій іві тропталась чапля. На конець всюда можна було видїти много ворон, уток, дикі гуси і що найголовнїйше журавлї, котрих Японцї дуже шанують. Японцї уважають їх за символ щастя і довгого житя і називають їх „ваша милість.“

Блукаючи таким робом Паспарту замітив в траві кілька фіялок.

„Гарно — подумав він — се моє снїдане.“

Він понюхав їх і зауважив, що они цїлком суть без запаху.

„Знова неудача“ — подумав він.

Правда, що Паспарту задля осторожности поснїдав хорошо, заким вийшов із „Карнатика“ но все таки після цїлоденної прогульки він відчував, що жолудок його порожний. Він запримітив, що в мясних склепах нема анї баранини анї козлятини анї свинини; а знаючи, що убити вола числить ся тут за сьвятотацтво, він представив собі, що волового мяса тут не можна нигде надибати.

(Дальше буде.)

I. САССЕНБАХ.

Сьвята Інквізиция.

(Дальше.)

Одна з таких покут полягала на тім, що покутуючий мусїв в протягу десяти лїт в кожду пістну неділю стояти перед церковними дверми і просити вірних, щоб за ним вставили ся. При тім мусїв бути убраний в покутну одіж з двома кольоровими хрестами. Рішено тоже, що ті, котрі не відбудуть покути, зістануть віддані в сьвітскі руки і покарані смертю.

В breve, яке видав Іннокентий IV. в [illegible]на імя домінїкана Rajmunda з Penafort і в котрім припоручено справу винищеня єреси домінїканьскому законови, особлившa увага була звернена на Ішпанію. Уділено висше згаданому Раймундови повновласть до вибору кількох домінїканів на араґоньских інквізиторів. Той сам папа видав 21 червня 1253 р. breve до тих домінїканів інквізиторів. Уповажнив їх до толкованя розпоряджень прав державних, після свого признаня і до уповаженя всїх прав, що противять ся інтересам інквізиції. Рівночасно уділив їм власть відбирати єретикам уряди, власти і честь. Ті послїдні розпорядженя папа відновив 9 марта 1254 року додаючи, що інквізиторам вільно також від оборонців єретиків, їх спільників і опікунів відбирати уряд, честь і власть.

На підставі breve з дня 9 цьвітня тогож року розказано ігуменам домінїканьских кількох монастирів, щоби вислали домінїканів до тих місць королївства, де еще дїяльність інквізиторів не істнувала. То breve зістало видане на жаданє короля Якова I. Урбан IV. розказав, щоби тільки Домінїкани дїлали в ішпаньских королївствах, позаяк они були найбільше до того здібні. Надано ігуменови Домінїканів право визначати інквізиторів, котрих в случаю невдоволеня може пересилити. Ті інквізитори могли бути екскомунїковані тільки папою, однак могли они спільно себе увільняти від всякого рода виклинань (клятв). Наступник Урбана, Клементій IV. потвердив розказ свого попередника.

Яков II. араґоньский видав 22 цьвітня 1292 р. розпорядженє, в котрім було припоручено усунути з його держави всїх єретиків без винятку. Наказано всїм судам уділяти помочи інквізиторам, арештувати вказаних ними осіб, виконувати їх засуди і в загалї помагати їм в кождій потребі.

Папа Григорий IX. пробував запровадити інквізицию в Наварії і Кастилії. Однак до часу сполученя королївств Фердинандом і Ізабелею, інквізиция змогла розширити ся тільки в Араґонії, хотя і в других ішпаньских королївствах мала вже свої жертви. Лука з Риї оповідає, що Фердинанд III. сам носив на раменах дерево призначене на костри для єретиків.

Нїчо важнїйшого не можна подати про слїдуючі столїтя до 1474 р. себто до року, в котрім Ізабеля сестра і наслїдничка Генриха IV. обняла престол в Кастилії. Вплив роздвоєня церкви відбув ся на Ішпанії. Одна часть народу пішла за одним папою, друга за другим і з тої причини були тоже і двоякого рода інквізитори. Та ситуация утрудняла „щасливе“ переслїдованє.

Сполученє ішпаньских королївств в одну монархію, наступило з причини супружества наслїдниці кастилїйского престола Ізабелї з наступником араґоньского престола Фердинандом. Наварія і мавританьске королївство Ґранада зістали прилучені. І так Фердинанд міг по смерти передати уряд цїлої Ішпанії (окрім Портуґалії) своїй дочцї Йоанні.

Фердинанд і Ізабеля.

Християньство мало своїх визнавців в Ішпанії перед тисячним роком (1.000) тільки в північній части краю. Приклонники ісляму (магометаньскої віри) займали богаті полудневі країни. Штука і наука стала у них на високім степени розвою. Єще і тепер напотикаємо величаві будинки з тодїшних часів. Вид тих останків лучшої минувшини приводить на память кождому мислячому Ішпанови образ нещасть, які стягнула на сей край вже в початках господарка католицкої церкви. Де перед тим толеранция релїгійна виробляла шляхотний вплив на просьвітний розвій серед люду, там ширенє католицизму силою поставило ту людність на так низьким степени (ровени), що ішпаньский нарід цїлком слушно уважаний за найтемнїйший в цїлій Европі. Добробит пропав, а біда і нужда запанувала в тім краю, так щедро обдарованого природою.

Що є причиною того?

Llorente обчислив, що в протягу лїт 1481 до 1781 покарано в Ішпанії за релїгійні переконаня 341.021 осіб. З тих спалено живцем 31.912 осіб, обрадах 17.629 а на 191.450 наложено тяжкі кари. Шож завинили ті люди? Відважили ся осе мати своє власне переконанє або були підозріваниі о се.

Маври, що замешкували ішпаньский півостров мали свої власні держави і їх число не було значне в порівнаню до християн, серед котрих жили. Що иншого Жиди. Тих було дуже богато в Ішпанії. Они були потомками переселенцїв, котрі утекли з инших країв задля пересл[illegible]дованя. З рештою Жиди поселили ся тут кілька столї[illegible] перед рождеством Христа.

(Дальше буде.)

digitized by ukrbiblioteka.org

Социялізм — реліґією бідаків.

Дуже рідко можна найти між урядовими представителями христіянізму людий, які би розумно поняли задачі соціялдемократиї в житю робітника. Одним з таких виїмків є піп Кордес з Гамбурґа, який на робітничих зборах говорив про отсї дві справи:

1) Більша плата, більші права;

2) Як повинні христіяни задивлювати ся на социялізм.

До першої точки завважив піп Кордес, що жадане: ,,Дайте нам більшу плату" — звучить дуже просто і має на око дуже мале ідеальне жадане. Завважити треба, що відворотне слово: ,,За мала плата" — означає нужду і голод, домові сварні, зле виховане дітий, щоденні клопоти, а в кінци — алькоголізм в якім бідаки старають ся втопити своє горе. В остатніх роках платня робітників вправді піднесла ся в гору, але ще більше піднесли ся ціни живности і мешканя. Які є наслідки того, що тисячі а тисячі людий, які мусять від досьвіту до ночи працювати і в хатах лишати свої діти без надзору, або що з другої сторони знов діти мусять іти на зарібки — се бачимо наочно. Коли застановимо ся над тим з христіяньского погляду, тоді на се жадане висшої заплати треба відповісти: ,,Слава Богу, що є таке жадане, бо воно є средством до зменшеня нужди."

До другої точки піп сей сказав: Під утиском економічної боротьби ніяка умова праця, піднята в патріярхальнім дусі, не має вартости. В місце працьодавця, як особи, прийшов неособистий капітал, який своє становище ,,пана у власній хаті" цілком інакше розуміє і примінює. На його самовладчий напрям робітник може і повинен відповісти жаданем рівноуправненя, особливо при укладаню умови праці. Такий стан, у якім робітник мусів би мовчки піддати ся розказам працьодавця, є несправедливий і тому нехристіяньский. В ніякій суспільности не повинен бути поділ на панів і невільників.

На питане, як христіяни задивляють ся на социялізм відповідає піп Кордес: — Стремлїнем соціялдемократиї є, щоби всі люди як братя уживали того, що здобула ціла людскість, а жадане се є слушним і в христіянізмі узасадненим. Нігде нема сказано, що конечно є потреба, аби біда й нужда все були. Людскість мусить стреміти до того, щоби всі були рівні. Христос не хотів, щоби часть людства все терпіла нужду; противно — його бажанем було, щоби всі жили як братя.

Наші попи повинні з того витягнути для себе науку. ,,З. і В."

Розмова
гр.кат. попа з парохіянином

— Я прийшов просити еґомосця щоб відправили Службу Божу.

— Дуже добре, дуже добре, Андрею. О ласку божу завсїгди повиннисьмо просити. Брак роботи! Злі часи! А чому? Бо люди в церкві дуже мало дають на боже, а по колекті більше чобіт здреш, чим гроший назбираєш. Злі часи, бо люди грішні. Так, так! Се божа кара.

— То прошу еґомосця відправити Службу Божу, може Бог перемінить.

— Розуміесь, що тільки оден може перемінити все лихо. Але передше треба єго переблагати. Треба відправити Службу Божу на ту інтенцию. А маєте ви, Андрею, при собі два доляри.

Два доляри?... Та оно-б і не було богато, наколи-б були, але на жаль брак їх... нема... Вже більш вісім місяців без роботи.

— А щож ви собі думаєте, що я даром буду за вас молити ся Богу, а з чого-ж я, слуга божий, буду жити?

— Та еґомосцеви, Господь Бог нагородить за се як Службу Божу відправлять. Відправте за одного доляра, а як настануть ліпші часи, то я решту донесу.

— Щож ви собі думаєте, торгувати ся з Богом?

— Най мене Бог боронить щоб я з вами торгував ся, я знаю, що жалована жертва не є приятна Господеви... Я лише прошу еґомосця, щоб зачекали менї другого доляра.

— Я на борг не відправляю Служби Божої. Розумієте! Маєте два доляри, то добре, а нї, то ідїть собі до лиха, тай не завертайте менї голови!

— Коли виганяєте, то і піду, та хочу ще тільки сказати, що відай Бог карає свій мір не лише задля нас грішних людий?

— А хтож винен як не люди? Они стали горді, зарозумілі, не повинують ся своїм отцям духовним і через те Бог їх карає.

— А менї здаєть ся, що се також кара і за попівску хапчивість.

— Що ви таке балакаєте? Чи вам щось в голові не помішало ся. Фе, встидайтесь Андрею, все з вас був порядний парохіянин, а тепер...

— Та я і тепер не инший, але годї инакше говорити, коли ви за Слово Боже торгуєтесь як жид за корову.

— Андрею, бійтесь Бога, що ви таке говорить! Молїть ся, сповідайте ся, бо земля вам під ногами розступить ся, а пекло живцем вас пожре.

— Та вже най ся діє Божа воля, я і так з голоду мру, а два доляри не маю, щоб вам дати для відмоленя пекольної небезпеки.

— О, безбожнику, то так побожному католікови годить ся говорити проти Бога, проти сьвятої віри. І ви ще сьміете нарікати, що Бог за ваші переступства карає вас недостачию.

— А чому Бог карає тільки тоді, як бідний чоловік не має дати попови два доляри? А от другі христіяни не наймають служб божих, не оплачують ся попови за гріхи а лучше їм жиє ся чим таким, що кождого тижня сповідають ся і Служби наймають.

— Они за те не будуть спасенні і вічно будуть горіти в огни пекольнім. Той хто свому сьвященикови не сповідає ся, не дає на боже, і не молить ся до видимої голови, заступника Христа, сьвятого отця папи римского, той не може бути в небі. Так Бог розпорядив і так мусить бути.

— Я тому всему не вірю. Знаю, що Бог є найліпшим нашим батьком, а батько ніколи не бажає зла своїм дітям і не стерпів би щоб они вічно горіли у пекольнім огни. Також знаю, що апостоли і ученики Христа, не наймали Служб Божих, не сповідали ся, не молили ся до папи- а суть в небі. Годї вірити, щоб Христос прийшов на сей сьвіт, щоб отворити райскі двері лише для католиків. Годї також вірити, що Бог зсилає на нас кару за се, що ми добре попам не оплачуємось. Нї, я тепер вірю, що Бог і без вашої Служби за доляри поліпшить нашу долю, скоро тільки Йому одному віддамо честь і славу. Судьба наша стане зноснійшою скоро тільки тяжко запрацьований гріш обернемо на образоване самих, замість годувати трутнів, що суть властивою причиною нашого нещастя. Нам треба самим просити Господа, самим шукати ради, а таких езуїтів як ви, гонити на сто вітрів. Як самі, то самі. Наколи бідний нарід прозрить сьвітло правди, подібно як я завдяки бракови одного доляра, то і Бог йому дасть лучшу долю. А тоді ви, пане еґомосцю, відправте собі самі Службу Божу, хотяй би і за пятку, щоб Бог не покарав вас безробітем за вашу пожадливість і ненаситність Як самі, то самі... Оставайте здорові, та спасибіг, що не хотячи навчили мене розуму.

Іван Гласів.

Дрібні оголошеня:

...пошукуване знакомих, ...лошеня балів, представ... і т. п., друкуємо в ...юзі" по цїні 25 цент. за ... раз. Гроші треба по...ти наперед.

Ґ. Пельцова
Дипльомована краєва акушерка, уділяє помочи у всїх жіночих хоробах, котрі входять в обсяг положництва.
160 E. 3 Str. New York.

РЕДАКЦИЯ ,,СОЮЗА" пошукує людий, котрі занялиб ся збиранем передплати і оголошень до нашої часописї.

Близші інформациї подаємо листовно.

Назвиска уповажнених аґентів будуть оголошені друком.

УВАГА!!!

Ті, що хочуть учитись по анґлїйски, нехай купять собі:

Учебник анґлїйскої мови з граматикою і словарями: руско-англїйским і англїйско-руским.......... $1.50

Ті, що любять много листів писати, нехай купують:

Домашний писар з рускими і анґлїйскими взірцями у всїляких случаях житя, тілько.......... 50 cts.
5 штук тільки.......... $ 2.00
Календар ,,Просьвіти"...50 cts.
Устав богослужень..........15 ,,

Адресуйте так:

Ruska Knyharnia
435 Selkirk Ave. WINNIPEG Man .Canada.

НА ПРОДАЖ зелений фелон з епітрахилем і наручницями. 55 лал. довгий і 55 цал. широкий — $32.00 Пишіть на адресу: *"Sojuz"*, 166 E. 4th St., New-York.

ПЕРША РУСКА КНИГАРНЯ В АМЕРИЦЇ
Заснована в роцї *1904*
продає всякі рускі книжки по приступній цїні, а іменно: букварі, провідники, читанки, повістки, опогіданя, історії, казки, співанники, штуки театральні, календарі, переписні листки, листові папери; — принимає старі книжки до оправи і виконує всякі друкарскі роботи.

Цїнники на жадане даром.

Пишіть на адресу:
RUSKA KNYHARNIA
404 Broadway
Scranton, Pa.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER"

Чи Ви нездібні до праці?
Спробуйте
PAIN=EXPELLER.

Він принесе Вам скору полекшу майже зараз по першім натертю. Він подає знаменні услуги при **ревматизмі, невральґії, подаґрі, звихненях, потовченях** і усїх долегливостях, котрі лїчить ся сильно дїлаючим лїкарством.
Дістати можна у всїх аптиках по 25 і 50 центів.
F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Tel. 1700 Orchard.
Dr. I. C. WEINZWEIG
ДЕНТИСТА
66 Second Avenue,
Betw. 3d & 4th St., NEW YORK.
Лїчене зубів без болю після найновійшої методи. **Вставлене $3.00.**
Письменна гаранция, найлучше заобходжене ся.
Години урядові: Від 9 рано до 8 вечером; в недїлю від 9 рано до 3 по полудни.

— Читайте одиноку самостійну часопись ,,Союз."

,,Маґазин убрань"
М. БАРОНЬСКОГО.
Продає готові убраня по низьких цїнах, притім кождий може розмовитись своєю рідною мовою так, що нїколи не може бути обдурений, а кожде закуплене убране ґварантує фірма.
M. BARONSKY,
109 Canal St., New York.

— Ширіть від хати до хати одиноку самостійну часопись посьвячену виключно для амриканьских Русинів.

СІЧ ІДЕ! Народна драма в 3-ох діях. Цїна 40 сот. Висилає ся що найменьше 5 прим. за 2 короні — 50 цт. М. Грабчук, Чернівцї, ул. Паньска 18.

Просить ся всїх інтересуючих читателїв, щоб всякі правдиві вісти в їх околицях як: про житє і рух Русинів, добру роботу і т. п. надсилали до нашої редакциї, а тим самим спричинять ся до більшого заінтересованя нашої часописи.

Редакция радо поміщує дописи, що дотичуть ся житя нашого народа, як також розвідки вольної теми, окрім дописей о особистих нападах і інтриґах не угрунтованих важнійшими причинами.

Telephone: 1686 Orchard.
Dr. Edward John Bero,
РУСКИЙ І ПОЛЬСКИЙ
ЛЇКАР
Урядові години: Від 8 до 10 рано,
,, ,, ,, 1 ,, 2 попол.
,, ,, ,, 6 ,, 8 вечер.
В недїлю отворено до 12 в полудне.
58 East 7th Street,
Betw. 1st & 2nd Ave., *NEW YORK.*

ДР. Ф. ВОЛФМАН,
220 E. 5th Street,
Недалеко 3 Евні в НЮ ЙОРКУ

Европейский інститут медичний і електричности
СПЕЦИЯЛІСТ,
що має 20-лїтну практику і лїчить всякого рода хвороти.

Коли ви чуєте ся ослаблені звичайними або хронїчно задавненими хворотами як. секретні, біль і катар жолудка, ревматизм, біль горла, хребта, грудей, катар носа, хворота очий, чирака, короста, боляки, рани, затрутє крови, кровоток, корчі або инші хвороти, так не занедбуйте себе. Всяке занедбане хоть і найлекшої хвороти є небезпечне і з часом стає ся невилїчиме.

Всяке ослаблене орґанізму, утома духова може бути тільки вилїчена нашими специялїстами.

Наша довголїтна практика говорить сама за себе.

Всякі хвороти хотяй найбільш тяжкі ми лїчимо в недовгім часї завдяки нашій ляборатории.

Після найновійшого система устроеної електричности відділ з найновійшими електричними апаратами на европейский лад всегда на услуги наших пацієнтів.

Час принятя:
В звичайні дни від 9 рано до 9 вечером в недїлї від 9 рано до 5 вечером.

Dr. F. Wolfman,
220 E. 5th Street,
NEW YORK, N. Y.

Братя Русини! Наша дватцятьлїтна дїяльність на Американьскій земли, наша двайцятьлїтна праця між Славянами, наше двайцятьлїтне істнуванє, підчас якого **вище сто мілїон долярів** перейшло через наші руки, є найбільшим доводом що фірма

P. V. ROVNIANEK & CO.,
є сполягливою, сталою, чесною і довіря гідною.

ЕСЛИ посилаєте гроші до краю,
хочете уложити гроші до банку на процент,
хочете купити або виміняти заграничні гроші,
Єсли потребуєте шіфкарти до краю або з краю сюда;
Єсли маєте до вирівнаня спадкові справи в старім краю або тут;
Зголосїть ся з повним довірєм на сталу, сполягливу фірму,
найстарший христіяньско-славяньский банковий, і нотарияльний заклад в Америцї.
Листи адресуйте на котру небудь з наших канцелярий:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A, New York, N. Y.
612—614 Grant St., PITTSBURG, PA.
305 N. Water St., CONNELLSVILLE, PA.
В Бремен маємо своїх застушців: Кареш і Стоцкий.

Илия Розенталь
Руский адвокат, 13 ПОВЕРХ
E. ROSENTHAL,
302 Broadway, New York.

УДІЛОВА ДРУКАРНЯ ,,СОЮЗ"
166 E. 4th Street, New York, City
принимає всякі роботи, що входять в обсем друкарскої працї.
Припоручену роботу виконує ся на час і по можливо низькій цїні.
Принимає ся також замовленя з провінциї.
Поручаємось